

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ФАРМАЦЕУТСКА КОМОРА

The Pharmaceutical Chamber of Serbia

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ФАРМАЦЕУТСКЕ КОМОРЕ СРБИЈЕ
за 2020. годину

Фармацеутска комора Србије (у даљем тексту: Комора), основана је Законом о коморама здравствених радника (Сл. гласник РС“, бр. 107/2005, 99/2010 и 70/2017 - одлука УС) као независна професионална организација са циљем унапређивања услова за обављање професије дипломираних фармацеута, заштите њихових професионалних интереса, организованог учешћа на унапређивању и спровођењу здравствене заштите и заштите интереса грађана у остваривању права на здравствену заштиту. Комора обавља послове у централи Коморе, у Београду, и преко својих организационих јединица у Београду, Крагујевцу, Новом Саду и Нишу.

Фармацеутска комора Србије , Мутапова 25, Београд; са Огранком Београд у сопственом простору површине 231 м ² .
Огранак Крагујевац у Крагујевцу, Црвеног крста 7, локал 23, у сопственом простору површине 32,00м ² .
Огранак Војводина у Новом Саду, Хајдук Вељкова 11, локал А 204/2, у сопственом простору површине 47,00м ² .
Огранак Ниш са КиМ у Нишу, Зеленгорска 4, локал 2, у сопственом простору површине 36,97м ² .

Комора има укупно девет запослених радника од којих су троје здравствене и шест нездравствене струке. У току 2020. године седморо запослених су радили на неодређено време, један запослени на одређено време и директор Коморе који је запослен на одређено, до истека мандата на који је изабран. Поред тога у 2020. години једно лице је било ангажовано на раду ван радног односа.

Табела 1. Квалификациона структура запослених

ОРГАНИЗАЦИОНА ЈЕДИНИЦА	РАДНО МЕСТО	СТЕПЕН СТРУЧНЕ СПРЕМЕ И БРОЈ ИЗВРШИЛАЦА		ЗВАЊЕ
Фармацеутска комора Србије	Директор	VIII	1	Дипл. фарм. спец.
	Генерални секретар	VII	1	Дипл. фарм. спец.
	Стручни сарадник за опште и правне послове и јавне набавке	VII	1	Дипл. правник
	Пословни секретар Коморе	IV	1	Техничар за управне послове
	Референт административних послова	IV	1	Биротехнички техничар
	Огранак Београд	Секретар Огранка	VII	1
Огранак Крагујевац	Секретар Огранка	VII	1	Дипл. правник
Огранак Ниш са	Секретар Огранка	VII	1	Дипл. ецц

КиМ				
	Координатор за развој апотекарске праксе	VIII	1	Дипл. фарм. спец.
Огранак Војводина	Секретар Огранка	VII	1	Дипл. фармацевт
Укупно	10		10	

У току 2020. године, Комора је обавила следеће послове:

РАД ОРГАНА ФКС У 2020. ГОДИНИ

У 2020. години одржане су: 3 седнице Скупштине (од чега 1 електронска), 11 седница Управног одбора (од чега 9 електронских), 4 седнице Надзорног одбора (од чега 2 електронске) и 4 седница Етичког одбора (од чега 3 електронске).

Сви чланови Скупштине, Управног, Надзорног и Етичког одбора су уредно и на време информисани о свим активностима везаним за рад у одговарајућим органима и телима и узимали активно учешће у истим.

На огранцима Коморе редовно су одржавани састанци, на којима су усвојени планови рада огранака за текућу годину, усвојени извештаји о раду из претходне године, разматрани предлози за измену и допуну законске регулативе, разматрана актуелна проблематика у апотекарском сектору, информисани чланови о поступку обнављања лиценци и др.

ОБАВЉАЊЕ ПОВЕРЕНИХ ПОСЛОВА, У СКЛАДУ СА ЗАКОНОМ:

Табела 2. Извештај о обављању поверених послова

Број донетих решења у вези лиценце:	2019	2020	%
Решење о издавању одобрења за самостални рад-лиценце	460	357	77,61
Решење о обнављању одобрења за самостални рад - лиценце	314	436	138,85
Дупликати одобрења за самостални рад-лиценци	2	4	200,00
Решење о издавању одобрења за самостални рад-лиценци за област специјалистичку	5	2	40,00
Решење о одузимању одобрења за самостални рад - лиценце	100	0	0
Решења о привременом одузимању лиценце	113	131	115,93
Решења о продужавању важења привремено одузете лиценце	2	6	300,0
Решење о утврђивању права на поседовање одобрења за самостални рад –лиценце	2	0	0
Решења о одбијању захтева за издавање одобрења за самостални рад – лиценце	0	0	0
Решења о поништавању решења о издавању одобрења за самостални рад – лиценци	1	0	0

Решења о понављању поступка за издавање одобрења за самостални рад – лиценце	3	0	0
Уверења	44	39	88,64
ИД легитимације	974	859	88,19
Огранак Београд			
	2019	2020	%
Решење о упису у именик	151	58	38,41
Решење о упису приправника у именик	34	62	182,35
Решења о упису по промени огранка	51	38	74,51
Решења о промени података	279	356	127,60
Решења о престанку чланства по захтеву члана	106	78	73,58
Решења о престанку чланства по службеној дужности	0	0	0
Решења о престанку чланства по основу смрти	3	0	0
Потврда у вези отварања апотеке	18	7	38,89
Захтев за издавање лиценце	161	94	58,39
Захтев за обнову лиценце	116	201	173,28
Огранак Војводина			
	2019		%
Решење о упису у именик	95	59	62,11
Решење о упису приправника у именик	20	32	160,00
Решења о упису по промени огранка	29	18	62,07
Решења о промени података	251	241	96,02
Решења о престанку чланства по захтеву члана	49	44	89,80
Решења о престанку чланства по службеној дужности	0	0	0
Решења о престанку чланства по основу смрти	4	0	0
Потврда у вези отварања апотеке	16	2	12,50
Захтев за нову лиценцу	94	79	84,04
Захтев за обнову лиценце	87	91	104,60
Огранак Крагујевац			
	2019		%
Решење о упису у именик	105	60	57,14
Решење о упису приправника у именик	44	27	61,36
Решења о упису по промени огранка	18	18	100,00
Решења о промени података	163	230	141,10
Решења о престанку чланства по захтеву члана	33	23	69,70
Решења о престанку чланства по службеној дужности	2	0	0
Решења о престанку чланства по основу смрти	10	3	30,00
Потврда у вези отварања апотеке	2	4	200,00
Захтев за нову лиценцу	103	92	89,32
Захтев за обнову лиценце	51	104	203,92
Огранак Ниш са КиМ			
	2019		%
Решење о упису у именик	80	60	75,00
Решење о упису приправника у именик	33	32	96,97

Решења о упису по промени огранка	3	6	200,00
Решења о промени података	146	223	129,45
Решења о престанку чланства по захтеву члана	44	20	45,45
Решења о престанку чланства по службеној дужности	1	0	0
Решења о престанку чланства по основу смрти	5	0	0
Потврда у вези отварања апотеке	9	12	133,33
Захтев за нову лиценцу	83	91	109,64
Захтев за обнову лиценце	58	76	131,03

У току 2020. године спровођен је континуирани поступак обнављања лиценце члановима Коморе у укупно 33 термина. Обраду примљених захтева обавили су секретари огранка и директору Коморе предали закључак о испуњености услова заједно са примљеним предметима. Број обновљених лиценци у току 2020. године износи 436.

У току 2020. године у складу са Правилником о ближим условима за издавање, обнављање и одузимање лиценце члановима комора здравствених радника („Сл. гласник РС“, бр.119/2007, 23/2009, 40/2010 и 102/2015), одржано је укупно 5 термина за полагање лиценцног испита. Укупан број кандидата који су полагали лиценци испит је 18 и сви кандидати су успешно положили лиценци испит.

Остали послови и активности Коморе у 2020. години:

АКТИВНОСТИ КОМОРЕ ТОКОМ ПАНДЕМИЈЕ COVID-19

Од почетка проглашења пандемије изазване вирусом SARS-COV-2, 15. марта 2020. године, Фармацеутска комора Србије је спровела низ активности са циљем подршке и помоћи својим члановима.

ФОНД УЗАЈАМНЕ ПОМОЋИ

Управни одбор Фармацеутске коморе Србије донео је током 2020. године следеће одлуке везане за употребу средстава из Фонда узајамне помоћи:

1. Одлуку о износу и критеријумима за употребу средстава из Фонда узајамне помоћи у време ванредног стања (24. март 2020. године)
2. Одлуке о износу и критеријумима за употребу средстава из Фонда узајамне помоћи за време важења Одлуке о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-COV-2 заразном болешћу (05. јун 2020. године)
3. Одлуку о износу и критеријумима за употребу средстава из Фонда узајамне помоћи за време пандемије узроковане заразном болешћу COVID-19 за период до 31.12.2020. године (31. јул 2020. године)

Овим одлукама одобрена је исплата једнократне и бесповратне помоћи из Фонда узајамне помоћи на коју право има сваки члан Фармацеутске коморе Србије који је уписан у именик Фармацеутске коморе Србије, у складу са законом, и који има уредно плаћену чланарину закључно са 2019. годину, а у складу са дефинисаним условима.

Обрасци захтева објављени су на сајту Коморе и могли су се послати поштом или скенирани на мејл Коморе. Рок за подношење захтева, на основу Одлуке од 31. јула 2020. године, био је 3 месеца од настанка догађаја због којег се тражи помоћ.

На основу горе наведених одлука Управног одбора, Комисија Фонда узајамне помоћи чланова Фармацеутске коморе Србије, у периоду од 20.05.2020.-23.12.2020. године одржала је 8 седница електронским путем. Комисија је до 23.12.2020. године решила укупно 289 захтева, од којих 273 усвојено а 16 одбијено.

Врста помоћи	Износ (у РСД)	Временски период доделе помоћи	Број поднетих/ усвојених захтева	Исплаћена средства (у РСД)
Породици маистра фармације/дипломираног фармацеута, члана Коморе, преминулог од болести изазване коронавирусом	120.000,00	24.3.2020.г. до 31.12.2020.г.	0/0	0
Члановима Коморе који су оболели и хоспитализовани због инфекције COVID-19	50.000,00	24.3.2020.г. до 31.12.2020.г.	40/39	1.950.000,00
Члановима Коморе који су оболели због инфекције COVID-19, нису хоспитализовани	30.000,00	24.3.2020.г. до 31.12.2020.г.	197/187	5.610.000,00
Члановима Коморе који су од 15.03.2020. године остали без посла, односно члановима са којима је послодавац раскинуо уговор о раду или члановима којима је истекао уговор о раду на одређено време, а нису у року од месец дана закључили уговор о раду са истим или другим послодавцем	20.000,00	24.3.2020.г. до 30.6.2020.г.	11/7	140.000,00
Члановима Коморе за једно серолошко тестирање на присуство IgM и IgG антитела на корона вирус	1.200,00	5.6.2020.г. до 31.12.2020.г.	41/40	48.000,00
УКУПНО ИСПЛАЋЕНИХ СРЕДСТАВА У 2020. ГОДИНИ				5.945.600,00*

НАПОМЕНА:

- По Одлукама Комисије Фонда узајамне помоћи за првих 7. седница (по захтевима који су пристигли у периоду од 24.3.2020. године до 19.11.2020. године) средства у износу од 4.935.600,00 динара су исплаћена у потпуности.

- *По Одлукама Комисије Фонда узајамне помоћи са 8. седнице од 23.12.2020. године (по захтевима који су пристигли у периоду од 20.11.2020. године до 14.12.2020. године) средства која је потребно исплатити износе 2.812.400,00 динара. Од овог износа исплаћено је 1.010.000,00 динара. Остало за исплату још 1.802.400,00 динара.
- По Одлукама Комисије Фонда узајамне помоћи са 1. седнице одржане 20.1.2021. године (по захтевима који су пристигли у периоду од 15.12.2020. године до 23.12.2020. године) потребно је исплатити износ од 3.234.800,00 динара.
- У периоду од 24.12.2020. године до 02.02.2021. године пристигло је још 243 захтева, које су у поступку разматрања. Процењена вредност за исплату износи 7.290.000,00 динара.

ДОНАЦИЈА ВЛАДИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

- ✓ Скупштина Фармацеутске коморе Србије је 29. априла 2020. године донела Одлуку о уплати на наменски рачун Владе Републике Србије износ од 3.500.000,00 динара у сврху набавке тестова за тестирање на SARS Cov-2019 за здравствене раднике.
- ✓ С обзиром на улогу и значај магистра фармације, као здравствених радника који су свакодневно изложени ризику од обољевања, Скупштина Коморе је донела горе наведену Одлуку, за коју су средства обезбеђена од нераспоређене добити.

ПРИПРЕМЉЕНИ И ОБЈАВЉЕНИ МАТЕРИЈАЛИ ЗА ЧЛАНОВЕ КОМОРЕ И АПОТЕКЕ

Комора је самостално или у сарадњи са дугим институцијама и организацијама припремила следеће материјале:

- Опште мере превенције за апотеке - Институт за јавно здравље "Др Милан Јовановић Батут" у сарадњи са Фармацеутском комором Србије
- ФИП Здравствени савет - COVID-19, Међународна фармацеутска федерација ФИП – превод документа припремили професори са Фармацеутског факултета у Београду у сарадњи са Фармацеутском комором Србије
- Препоручена правила понашања - Поступци приликом улажењ/излажења из стана или уколико живете са особом у ризику од заразе – коморе здравствених радника
- Препоруке за фармацеуте и послодавце у апотекарској делатности и Плакат - Мере заштите од коронавирусне инфекције – Фармацеутска комора Србије
- Препоруке за саветовање пацијената у апотеци - Фармацеутска комора Србије у складу са стручним материјалом Међународне фармацеутске федерације ФИП
- Упутство за фармацеуте и апотекарску делатност - Фармацеутска комора Србије у складу са препорукама Међународне фармацеутске федерације ФИП и Института за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“.

Поред горе наведених, чланству Коморе су на располагање стављени и следећи материјали:

- Протокол за лечење пацијента са COVID-19
- Правилник о превентивним мерама за безбедан и здрав рад за спречавање појаве и ширења епидемије заразне болести

- ЕАНР центар за информисање о COVID-19 за болничке фармацеуте
- Стручно-методолошко упутство за контролу уношења и спречавање ширења новог корона вируса SARS-CoV-2 у Републици Србији, Институт за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“
- Информације о настанку и ширењу корона вирус 2019 обољења -Водич за дијабетес и Препоруке за третман дијабетеса током инфекције - “Правила током болести”, Републичка стручна комисија за дијабетес и Дијабетолошки савез Србије
- Приручник о превенцији и лечењу COVID-19 инфекције, Прва придружена болница Медицинског факултета Универзитета у Зхеијанг-у, НР Кина
- Саопштење о ризицима од вируса COVID-19 за здравствене, СЗО
- Упутство за прање руку средствима на бази алкохола, СЗО, Институт за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“
- Упутство за прање руку водом и сапуном и Упутство за прање руку, СЗО, Институт за јавно здравље „Др Милан Јовановић Батут“

АКТИВНОСТИ КОМОРЕ

Комора је поред горе наведеног спровела следеће активности са циљем помоћи чланству током пандемије у 2020. години:

- 16.03.2020. године - Фармацеутска комора Србије упутила хитан допис Министарству здравља, РФЗО и Институт за јавно Здравље “Др Милан Јовановић батут” са молбом за обезбеђивање заштитне опреме за запослене у апотекама, без обзира на тип власништва. Поред тога, на захтев чланова Коморе, упућена је молба да Министарство здравља пропише обавезу о постављању физичких баријера на рецептури (стакло, плексиглас) и упутство да у апотеци у истом тренутку не може бити већи број пацијената/корисника услуге од броја фармацеута за рецептуром.
- 18.03.2020. године - Обавештење члановима Фармацеутске коморе Србије да је у складу са актуелном епидемиолошком ситуацијом Фонд за СОВО издао Обавештење о продужетку важења конзилијарних мишљења и прописивања и издавања лекова на основу конзилијарних мишљења.
- 18.03.2020. године - Обавештење члановима Фармацеутске коморе Србије да је пацијентима који користе хроничну терапију иста аутоматски продужена за још 3 (три) месеца.
- 19.03.2020. године - У сарадњи са компанијом Ново Нордиск објављено саопштење везано за набавку инсулина и непотребно стварање залиха од стране пацијената.
- 19.03.2020. године - Фармацеутска комора Србије издала препоруке у вези са Наредбом о ограничењу и забрани кретања лица на територији Републике Србије
- 20.03.2020. године - Скупштина Фармацеутске коморе Србије упутила допис председнику Републике Србије у коме га обавештава да су у овом тренутку 7.053 магистара фармације који раде у апотекама сво своје знање и капацитете ставили на располагање својој земљи трудећи се да као одговорни здравствени радници пруже највећу могућу помоћ и подршку како грађанима, тако и својим колегама лекарима. Поновљена је молба да заштитна опрема буде доступна свим апотекама без обзира на тип власништва.
- 25.03.2020. - Обавештење члановима Фармацеутске коморе Србије да у тренутној ситуацији није потребно ићи на санитарни преглед и излагати се ризику од

инфекције, те да се санитарни преглед може обавити након завршетка ванредног стања (Извор: Лазар Смиљанић, координатор за санитарни надзор).

- 25.03.2020. - Обавештење члановима Фармацеутске коморе Србије да се, с обзиром да је у току ванредно стање, може направити прекид у обављању приправничког стажа, као и да ће полагање стручног испита за време ванредног стања бити организовано електронским путем, о чему ће сви пријављени кандидати бити обавештени (Извор: Министарство здравља).
- 01.04.2020. - Обавештење члановима Фармацеутске коморе Србије да се одлука о радном времену малопродајних објеката и објеката услужне делатности које је ограничено до 15 часова радним данима, односно 13 часова недељом, не односи на апотеке основане као здравствене установе, као ни на апотеке основане као приватна пракса. (Извор: Секретаријат за здравство Града Београда)
- 07.04.2020. - На основу упита Фармацеутске коморе Србије МУП-у Републике Србије за додатна појашњење Наредбе о ограничењу и забрани кретања лица на територији Републике Србије, а након примедбе чланова Коморе да су им кретање и одлазак у апотеку онемогућени са образложењима да се не налазе у њиховој евиденцији, 7.4.2020. године уследило је обавештење МУП-а Републике Србије да магистрима фармације није потребна посебна дозвола за кретање у време полицијског часа.
- 08.04.2020. - Национална Асоцијација Студената Фармације - Србија у сарадњи са Фармацеутском комором Србије покренула је волонтерску акцију *PharmaAkt COVID-19* у жељи да омогући запосленима у апотекама лакше функционисање у току ванредног стања.
- 15.04.2020. – Од 15. априла едукације у оквиру Виртуелне школе образовања доступне су свим члановима Фармацеутске коморе Србије који имају плаћену чланарину закључно са 2019. годином. У складу са одлуком Здравственог савета Србије програми континуиране едукације којима акредитација истиче 21. маја 2020. године продужени су до 19.11.2020. године, тако да су у оквиру Виртуелне школе тренутно активна три теста којима можете приступити, сваки акредитована са 5 бодова за учеснике
- 15.04.2020. - На основу информације наших колега да тестирање здравствених радника не обухвата магистре фармације Фармацеутска комора Србије је контактирала Институт за јавно здравље "Др Милан Јовановић Батут" и добила информацију да се у складу са Стручно методолошким упутством за контролу уношења и спречавање ширења новог корона вируса SARS-CoV-2 у Републици Србији врши тестирање здравствених радника, а да су истим обухваћени и магистри фармације.
- 23.04.2020. - Након интервенције Фармацеутске коморе Србије РФЗО отворио посебну шифру ослобађања везано за спровођење закључка Владе РС број: 53-2706/2020 од 20.03.2020. године којим је дата сагласност да се, због општег интереса у здравственој заштити, лекови са Листе А који су прописани на лекарски рецепт у периоду важења Одлуке о проглашењу болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 заразном болешћу издају осигураним лицима у апотекама без плаћања фиксног износа партиципације од 50,00 динара.
- 30.04.2020. - Скупштина Фармацеутске коморе Србије, Управни и Надзорни одбор, донели су одговарајуће одлуке са циљем да својим члановима, здравственим радницима који су свакодневно изложени ризику од обољевања пруже помоћ и подршку. Фармацеутска комора Србије пружиће једнократну и бесповратну помоћ

из Фонда узајамне помоћи за серолошко тестирање на присуство IgM и IgG антитела на корона вирус.

- 06-08.05.2020. - Фармацеутска комора Србије је у период 6-8. маја 2020. године омогућила тестирање свих заинтересованих чланова са Огранка Београд на вирус SARS Cov-2019 (PCR тест - брис из носа/грла). Тестирање је обављено у Институту за јавно здравље “Др Милан Јовановић Батут”, а пријављене колеге су имале могућност да одаберу један од три понуђена датума. Од укупно 2541 члана са Огранка Београд за тестирање је било пријављено 267 а тестирало се укупно 98. Због малог броја пријављених, а велике територијалне разуджености, организација тестирања на корона вирус PCR тестом за чланове Коморе са огранака Крагујевац, Ниш и Војводина није била могућа.
- 24.11.2020. - Фармацеутска комора Србије се обратила министру здравља са молбом да магистри фармације запослени у апотекарским установама у приватној својини и апотекама основаним као приватна пракса буду обухваћени Одлуком Владе РС којом је исплаћена једнократна новчана помоћ у износу од 10.000 динара здравственим радницима у здравственим установама из Плана мреже. Од дана проглашења пандемије у Републици Србији они су, као и њихове колеге из државног сектора, били ангажовани на спречавању, сузбијању и ширење заразне болести COVID-19, и у исто време били изложени непосредном контакту са оболелим пацијентима или члановима њихових породица. Сходно томе, Комора сматра да ову врсту помоћи подједнако заслужују сви.
- 30.12.2020. – Фармацеутска комора Србије се 30.12.2020. године обратила министру здравља са молбом да магистри фармације, чланови Фармацеутске коморе Србије који су запослени у апотекама, у складу са приоритетима који се односе на здравствене раднике буду вакцинисани у што краћем року.

САРАДЊА СА ИНСТИТУЦИЈАМА СИСТЕМА И ОСТАЛИМ РЕЛЕВАНТНИМ УЧЕСНИЦИМА У ЗДРАВСТВЕНОМ СИСТЕМУ

САРАДЊА СА МИНИСТАРСТВОМ ЗДРАВЉА РС

1. Учешће у раду на изменама и допунама подзаконских аката

- ✓ Коморе здравствених радника су министру здравља Републике Србије поднеле предлог за измену и допуну подзаконских аката од значаја за обављање поверених послова.
 - Разлог за измену и допуну правилника којим се ближе дефинише поступак издавања, обнављања и одузимања лиценци је превасходно усклађивање са Законом о здравственој заштити, те новим условима и ограничењима везано за издавање лиценце здравственим радницима које су ступиле на снагу априла 2019. године и већ су у примени.
 - По питању правилника којим се ближе уређује поступак континуиране едукације, осим усклађивања са Законом о здравственој заштити, коморе су предложиле и увођење одржавања електронских стручних састанака, семинара, симпозијума и конгреса у складу са епидемиолошком ситуацијом, као и могућност да министар на предлог надлежних комора умањи потребан број бодова за лиценцу годину.

Разматрање достављених предлога од стране Министарства здравља је тренутно у току и очекује се њихово усвајање у првом кварталу наредне године.

- ✓ Представници Министарства здравља активно су учествовали у раду Радне групе за израду Водича добре апотекарске праксе.

2. Активности везане за израду Плана оптимизације здравствених установа

- ✓ У оквиру активности које Министарство здравља спроводи везано за израду Плана оптимизације здравствених установа у јавној својини, дана 27.01.2020. године одржан је састанак коме су присуствовали представници државних апотека, Фармацеутске коморе Србије и Другог пројекта развоја здравства Србије (МЗ) са консултантским тимом. Кратак осврт на актуелну ситуацију и највеће проблеме са којима се државне апотеке сусрећу последњих шест година дао је маг.фарм.спец. Небојша Јорговановић, директор Апотеке Пожаревац и председник Управног одбора Фармацеутске коморе Србије. Наглашено је следеће:
 - потписивање уговора између РФЗО и приватних апотека од 2013. године без јасно дефинисаних критеријума,
 - поступак централизованих јавних набавки који РФЗО спроводи само за средства која су опредељена државним апотекама од 2015. године (приватне апотеке су у обавези да поштују постигнуте цене у процесу ЦЈН, али не и добављаче),
 - јавне набавке за медицинска помагала и лекове са Листе Д које су државне апотеке у обавези да спроводе од 2013. године, а што није обавеза приватних апотека,
 - обавезу поштовање Уредбе о коефицијентима за обрачун плата запосленима у јавним службама, што државним апотекама намеће обавезу исплате плата без обзира да ли за то имају довољна средства,
 - због великог броја апотека и последично велике конкуренције апотеке прибегавају попустима, укључујући ту и лекове који се издају на терет РФЗО,
 - присутан је и притисак локалне самоуправе, те су државне апотеке имале и проблем нерационалног запошљавања, углавном административног кадра.

Тренутна ситуација је забрињавајућа, како по питању решавања дуговања и статуса оних апотека које више не раде, тако и по питању опстанка државних апотека које су функционалне, делимично или у пуном обиму. Закључак је да је неопходно да се држава што пре одлучи за једну од две могуће опције, задржавање државног сектора уз његову реорганизацију и рационализацију или улазак у поступак приватизације.

- ✓ Услед актуелне епидемиолошке ситуације рок за израду предлога Плана оптимизације који је требао да буде завршен и предат Министарству здравља до краја маја 2020. године, продужен је до краја децембра 2020. године.

3. Уредба о плану мреже здравствених установа

- ✓ Уредбе о плану мреже здравствених установа објављена је у "Сл. гласнику РС", бр. 5/2020 од 22.01.2020. године. Примедбе које је Комора упутила у току израде предлога Уредбе везано за: здравствене установе апотеке које се налазе у предлогу Плана мреже, а више нису функционалне и критеријуме који се односе на мрежу апотека, нису узети у обзир приликом усвајања Уредбе.

4. Редовна спољна провера квалитета стручног рада

- ✓ Због проглашења пандемије COVID-19 све активности везане за редовну спољну проверу квалитета стручног рада одложене су за 2021. годину.
- ✓ Нацрт Правилника о провери квалитета стручног рада и показатељима квалитета, који обједињује Правилник о провери квалитета стручног рада и Правилник о показатељима квалитета здравствене заштите, предат је министру здравља на даљу надлежност јула 2020. године. Овим Правилником дефинисани су нови показатељи квалитета за апотекарску делатност и нови обрасци за процену квалитета стручног рада. Усвајање Правилника очекује се у првој половини 2021. године.

5. Формирање регистра здравствених установа – примена Закона о здравственој заштити

- ✓ Фармацеутска комора Србије је током прве половине 2020. године обавила консултације са Министарством здравља везано за примену члана 264. Закона о здравственој заштити. Резултат тога је стручно мишљење Министарства здравља од 26. јуна 2020. године. У овом мишљењу се наводи да сама измена дела назива постојећих апотека, основаних као здравствена установа у „апотекарска установа“ и апотека основаних као приватна пракса у „апотека приватна пракса“ није потребна из разлога што се сама измена назива не може сматрати извршавањем прописане обавезе усклађивања општих аката, организације и рада са одредбама Закона о здравственој заштити до доношења подзаконског акта којим се уређују ближи услови за обављање здравствене делатности у погледу кадра, простора, опреме, лекова и медицинских средстава.

6. Кампања за рационалну употребу антибиотика

- ✓ Фармацеутска комора Србије је априла 2020. године у сарадњи са Министарством здравља, Другим пројектом развоја здравства Србије, акредитовала још два on-line теста, који су доступни у оквиру Виртуелне школе образовања:
 - COVID-19: Смернице за фармацеуте и запослене у апотекама и
 - Рационална употреба антибиотика у лечењу уринарних инфекција.

7. Кампања за хигијену руку

- ✓ У складу са новонасталом епидемиолошком ситуацијом Фармацеутска комора Србије је марта 2020. године израдила постер за децу „Опери руке“. Уз сагласности Министарства здравља, Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Института за јавно Здравље “Др Милан Јовановић Батут” и Удружења медицинских сестара предшколских установа Србије, током јуна месеца, 10.000 постера је одштампано и дистрибуирано у све предшколске установе у Републици Србији.

САРАДЊА СА РФЗО

- ✓ Комора је 7.12.2019. године добила позив од РФЗО да достави мишљење у вези Нацрта Правилника о уговарању здравствене заштите из обавезног здравственог осигурања са

даваоцима здравствених услуга за 2021. годину и то најкасније до 11.12.2019. године. Нацрт Правилника прослеђен је члановима Управног одбора на мишљење, а пристигла (укупно 2) мишљења су у целости прослеђени РФЗО. Предметни Правилник није претрпео измене у односу на претходну годину.

- ✓ Комора је реаговала на допис РФЗО упућеног апотекама да ће услов за потписивање уговора за 2021. годину бити и промена назива постојећих апотека, основаних као здравствена установа у „апотекарска установа“ и апотека основаних као приватна пракса у „апотека приватна пракса“. Након консултација са Министарством здравља и добијеног стручног мишљења, Комора се обратила РФЗО, након чега је омогућено да промена назива апотека неће бити услов за потписивање уговора за 2021. годину.

САРАДЊА СА ОСТАЛИМ КОМОРАМА ЗДРАВСТВЕНИХ РАДНИКА

- ✓ Током 2020. године у континуитету су одржавани заједнички састанци представника комора здравствених радника, по питањима значајним за рад комора, а у складу са епидемиолошком ситуацијом.
- ✓ Коморе здравствених радника интензивно су радиле на усклађивању своје праксе по питању поверених послова, у оквиру пројекта Владе РС коју спроводи Републички секретаријат за јавне политике а тиче се пописа административних поступака.
- ✓ У оквиру радних група Министарства здравља, коморе здравствених радника радиле су на изради подзаконских прописа везано за лиценцирање и поступак континуиране едукације.

САРАДЊА СА ФАРМАЦЕУТСКИМ ФАКУЛТЕТОМ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ

- ✓ **Нови Предлог услуга фармацеута на примарном нивоу здравствене заштите** - Предлог који је ПКС припремила везано за проширење броја и врста услуга као саставног дела Правилника о Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите је у другој половини 2020. године анализиран, ревидиран и усклађен са важећим Законом о здравственој заштити. У овим активностима учествовали су: Центар за развој фармацеутске и биохемијске праксе Универзитета у Београду - Фармацеутског факултета, више катедри Фармацеутског факултета (Катедре за фармакокинетику и клиничку фармацију, фармацеутску технологију и козметологију и социјалну фармацију и фармацеутско законодавство), Савез фармацеутских удружења Србије и Фармацеутска комора Србије. Коначни предлог који садржи 40 дефинисаних услуга, усвојен је од стране Управног одбора Фармацеутске коморе и Републичке стручне комисије за фармацију и послат Министарству здравља на даље разматрање.
- ✓ Остварена је даља сарадња по питању стандардизације услуга у апотекама, и то: стандардизацији фармацеутске услуге код пацијената оболелих од дијабетеса, предлог услуге вакцинације у апотекама и класификацији терапијских проблема.

- ✓ Настављена је сарадња и учешће у раду Центра за развој фармацеутске и биохемијске праксе.
- ✓ У периоду август-септембар 2020. године одржани су састанци и консултације везано за проблем продаје дијететских суплемената у трговинским ланцима.

САРАДЊА СА АПОТЕКАМА

- ✓ Фармацеутска комора је у току 2020. године била у контакту са апотекама које су имале потешкоће у пословању. Тим поводом Фармацеутска комора се обратила Министарству здравља и Министарству државне управе и локалне самоуправе по питању решавања проблематике запослених у државним АУ Бор, АУ Лесковац и АУ Нови Пазар.
- ✓ Током 2020. године Фармацеутска комора је у континуитету информисала апотеке везано за формирање Регистра здравствених установа, односно поступку уписа у регистар и неопходним активностима.
- ✓ На основу информација добијених од апотека Фармацеутска комора се дописима од 21.8., 7.9. и 24.9. обратила Сектору за инспекцијске послове Министарства здравља везано за коришћење назива Апотека у продајним објектима трговинског ланца Рода и Макси, као и на рекламама (интернет презентацији и билбордима). По овим дописима извршен је инспекцијски надзор и од стране инспектора изречена мера уклањања назива „Породична апотека“, односно „Кућна апотека“. Након појаве сличне праксе у трговинским ланцима Идеа, Арома и слично, на молбу Фармацеутске коморе одржан је састанак са начелником Сектора за инспекцијске послове, Гораном Стаменковићем. На састанку је закључено да у складу са важећим прописима назив „Апотека“ не може користити, осим у случају испуњавања услова за здравствену установу/приватну праксу, који су прописани законом, те да ће инспекција упутити дописе наведеним трговинским ланцима како би оваква пракса укинула. Поред тога, на молбу Фармацеутске коморе да се размотри продавање дијететских суплемената изван апотека, наглашено је да законска регулатива не ограничава њихову продају само у апотекама, те да инспекција нема основа да реагује по овом питању.

САРАДЊА СА КОМОРАМА ИЗ ОКРУЖЕЊА

- ✓ Највиши представници комора из региона учествовали су на Регионалном форуму Фармацеутске коморе Србије који је одржан је 27. фебруара 2020. године, у хотелу *Crowne* Плаза у Београду. На Форуму су говорили: прим.мр.сци. Захида Бинакај, мр.пх., председница Комора магистара фармације ФБиХ, маг.фарм. Ана Солдо, председница Хрватске фармацеутске коморе, маг.фарм. Катарина М. Костадиновић, председница Скупштине Фармацеутске коморе Црне Горе, маг.фарм.спец. Желимир Јањић и председник Извршног одбора Фармацеутске коморе Републике Српске. Представљене су најновије информације о условима за потписивање уговора са фондovima здравственог осигурања, имплементацији е-Рецепта и е-Картона са освртом на праћење показатеља квалитета и евиденција услуга фармацеута, као и искуствима везано за приватизацију апотека.

- ✓ Током 2020. године, сарадња са коморама из окружења настављена је кроз консултације и размену искуства везано за актуелну епидемиолошку ситуацију.

САРАДЊА СА ИНСТИТУТОМ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ „ДР МИЛАН ЈОВАНОВИЋ БАТУТ“

- ✓ Фармацеутска комора је остварила интензивну сарадњу са Институтом за јавно здравље “Др Милан Јовановић Батут” (ИЈЗС) по свим питањима везано за актуелну епидемиолошку ситуацију.
- ✓ На захтев Фармацеутске коморе, ИЈЗС припремио је документ „Опште мере превенције за апотеке“ којим су дефинисане мере и план рада апотека у вези са организацијом радног времена, бројем запослених по једној радној смени, план чишћења и дезинфекције и потребна едукација свих запослених о значају и начину спровођења општих мера превенције.
- ✓ По питању спровођења редовне спољне провере квалитета стручног рада, ИЈЗС и коморе здравствених радника су се сагласиле да Предлог плана редовне спољне провере квалитета стручног рада за 2020. годину, који због оправданих разлога није спроведен, усвоје као Предлог плана редовне спољне провере квалитета стручног рада за 2021. годину. Образложење је прослеђено Министарству здравља на даљу надлежност.

САРАДЊА СА РЕПУБЛИЧКИМ СЕКРЕТАРИЈАТОМ ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

- ✓ Фармацеутска комора је током 2020. године интензивно сарађивала са Републичким секретаријатом за јавне политике у оквиру пројекта за формирање Јединственог јавног регистра административних поступака, а везано за поступке уписа у именик, издавања и обнављања лиценце са циљем њиховог поједностављења и транспарентности. Завршна фаза пројекта очекује се у првој половини 2021. године.

САРАДЊА СА АГЕНЦИЈОМ ЗА ПРИВРЕДНЕ РЕГИСТРЕ

- ✓ Агенција за привредне регистре (АПР) и Фармацеутска комора Србије активно су сарађивале током 2020. године везано за формирање Регистра здравствених установа, посебно у циљу јасног и благовременог информисања чланова Коморе о поступку уписа у регистар и неопходним активностима.
- ✓ У сарадњи са АПР-ом дефинисана је динамика активности у 2020. години, као и препоруке по питању отварања нових организационих јединица, измене и допуне статута, односно оснивачког акта, упис у регистар стварних власника, достава података о радном времену, као и подношења документације ради уписа у Регистар здравствених установа.

- ✓ Поред информација које су редовно објављиване на сајту Фармацеутске коморе, заинтересовани су на посебној мејл адреси aprg-registar@farmkom.rs могли да поставе сва питања везана за неопходне активности и обавезе у наредном периоду.

САРАДЊА СА ПРИВРЕДНОМ КОМОРОМ СРБИЈЕ

- ✓ Фармацеутска комора је током 2020. године сарађивала са Привредном комором Србије (ПКС) по питањима везано за актуелну епидемиолошку ситуацију и информисање чланова по различитим темама од значаја за рад апотека.
- ✓ Почетком године, Фармацеутска комора је у сарадњи са ПКС, на Другом конгресу здравствених радника у приватном сектору, одржала први Регионални форум Фармацеутске коморе Србије, 27. фебруара 2020. године, на коме су учествовали највиши представници комора из окружења.
- ✓ Сарадња је остварена и везано за иницијативу коју је ПКС покренула 2019. године, а тиче се проширење броја и врста услуга као саставног дела Правилника о Номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу здравствене заштите.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ КОМОРЕ:

НАЦРТ ВОДИЧА ДОБРЕ АПОТЕКАРСКЕ ПРАКСЕ

- ✓ Фармацеутска комора Србије је на основу одлуке Управног одбора спровела јавну расправу на Нацрт Водича Добре апотекарске праксе у периоду од 23. октобра до 2. новембра 2020. године. Стручна јавност је могла да достави предлоге, сугестије, иницијативе и коментаре, преко посебног обрасца за пријаву, који је објављен на сајту Коморе.
- ✓ Нацрт Водича Добре апотекарске праксе конципиран је као основни документ са прилозима (укупно 12), у којима су дефинисани стандарди и смернице за: простор и опрему; кадар; планирање, набавку, пријем, складиштење и чување; израду у апотеци; реконституцију цитотоксичних лекова у апотеци; издавање лекова (са режимом издавања уз лекарски рецепт и без лекарског рецепта), медицинских средстава и осталих производа у јавној апотеци, као и стандарди и смернице за издавање лекова и медицинских средстава у болничкој апотеци; праћења исхода терапије у циљу оптимизације терапије и побољшање исхода лечења праћењем одређених параметара у јавној и болничкој апотеци; промоцију здравља, превенцију болести и здравствено васпитање у јавној апотеци; руковање лековима и медицинским средствима који се користе у клиничким испитивањима; управљање фармацеутским отпадом; систем квалитета; безбедан систем рада (квалитет и безбедност производа, безбедност корисника, безбедност запослених).
- ✓ Достављени предлози у току јавне расправе, укупно 31, углавном су се односили на област израде магистралних лекова, праћење исхода терапије, централизованог

растварања сирупа и захтева да се титула магистра фармације специјалисте односи само на колеге са завршеном здравственом специјализацијом. Сви предлози су били предмет разматрања од стране Радне групе.

- ✓ Нацрт Водича добре апотекарске праксе је у периоду новембар-децембар 2020. године анализиран од стране представника Министарства здравља.

УСВОЈЕНА АКТА ОД СТРАНЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

- ✓ Скупштина Фармацеутске коморе Србије на седницама одржаним 26.2.2020. године и 4.11.2020. године усвојила следећа акта Коморе, који је израдила стручна служба Коморе:
 - **Статут Фармацеутске коморе Србије**, на који је Министарство здравља дало сагласност бр.110-00-473/2020-02 од 7.12.2020. године. Статут је објављен у „Сл. гласнику РС“, бр. 156/2020 од 25.12.2020. године и ступио на снагу 2.1.2021. године. Израда и усвајање новог Статута било је пре свега неопходно због усаглашавања са новим Законом о здравственој заштити, као и другим законским актима који имају утицај на послове Коморе, као нпр. Закон о заштити података о личности. Поред тога, постојала је потреба да се: статус чланова, њихова права и обавезе, упис магистра фармације у Комору и поступак издавања дозволе за самосталан рад, послови и задаци огранака, као и њихова организација, спровођење избора, надлежности чланова Скупштине, као и престанак мандата у Скупштини, рад судова части, као и рад Комисије за посредовање, прецизније дефинишу овим Статутом.
 - **Правилник о раду Фармацеутске коморе Србије** којим се уређује, у складу са законом, права, обавезе, одговорности и друга питања у вези са радом запослених у Фармацеутској комори Србије и обавезе послодавца у обезбеђивању и остваривању права запослених из радног односа.
 - **Правилник о организацији и систематизацији послова стручне службе Фармацеутске коморе Србије** којим се уређује: организација и систематизација послова, врста послова, врста и степен стручне спреме, број извршилаца и други посебни услови за рад на тим пословима; послови при чијем вршењу запослени има посебна овлашћења и одговорности; начин руковођења и функционална повезаност организационих делова; одговорност за извршавање послова и друга питања од значаја за организацију и рад Коморе.
 - **Одлука о накнадама за рад члановима органа Фармацеутске коморе Србије** којом се уређују услови под којима чланови органа Фармацеутске коморе и то: Скупштине, Управног и Надзорног одбора, Етичког одбора коморе, Комисија за посредовање, Судова части првог и другог степена, Одбора коморе као и чланови других органа и тела утврђених законом, статутом и општим актима Коморе, остварују право на накнаду за рад, накнаду трошкова који настају у вези с њиховим радом, начин накнаде и висина накнаде трошкова ради присуства седницама органа Коморе.

- **Правилник о ближем уређењу планирања набавки, спровођења поступка набавки и праћење извршења уговора о набавкама Фармацеутске коморе Србије** којим се уређује планирање набавки, начин спровођења поступака јавних набавки, набавки друштвених и других посебних услуга и набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује и праћење извршења закључених уговора о набавкама, као и одговорност за законито, стручно и благовремено поступање у вези с пословима јавних набавки.
- **Правилник о заштити података о личности** као основни интерни општи акт којим се уређује заштита података о личности запослених и радно ангажованих лица, као и чланова њихових породица, спољних консултаната и других лица која ступају у уговорне и друге правне односе са Фармацеутском комором Србије, као и других лица чије податке Фармацеутска комора Србије обрађује (чланови Коморе и др), у складу са Законом о заштити података о личности и другим прописима у области заштите података о личности.
- **Пословник о раду огранака Коморе** којим се утврђује организација и начин рада Огранака Коморе у складу са законом и Статутом Фармацеутске коморе Србије (у даљем тексту: Статут).
- **Измене и допуне Пословника о раду Скупштине Фармацеутске коморе** којим се уређује начин рада Скупштине Фармацеутске коморе, као и органа и тела које она образује односно именује и права и дужности чланова Скупштине Коморе, других органа и тела Коморе, као и друга питања од значаја за рад истих, у складу са законом и Статутом Фармацеутске коморе.

ПРИМЕНА ЗАКОНА О ЗАШТИТИ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ

- ✓ У складу са Законом о заштити података о личности ("Сл. гласник РС" бр. 87/2018 од 13.11.2018. године) који је почео да се примењује августа 2019. године, консултантска кућа, која је у ову сврху ангажована, израдила је ситуациону анализу са предлогом мера и активности.
- ✓ У складу са предлозима израђени су обрасци изјава и обавештења везано за обраду података о личности, а који се односе на чланове Коморе. Аналогни обрасци су припремљени за запослене у стручној служби, који су потписали и уговоре у складу са одредбама Закона о заштити података о личности. Поред тога, у складу са наведеним законом Комора је потписала и уговоре са књиговодственом агенцијом и фирмом „Дигит консалтинг“ која врши услуге одржавања електронске базе Коморе, а у поједначане уговоре које Коморе закључује са трећим лицима унете су одредбе о заштити података о личности.
- ✓ У складу са препорукама стручна служба Комора је израдила Правилник о заштити података о личности, који је усвојен на седници Скупштине 4.11.2020. године, као и документ „Евиденција радњи обраде“.

- ✓ Радна група за увођење стандардизоване фармацеутске услуге оболелима од дијабетеса (формирана јануара 2019. године), у саставу: проф. др Сандра Везмар Ковачевић, маг. фарм. спец. Татјана Милошевић, маг. фарм. спец. Мика Симишић, маг. фарм. спец. Јелена Стефановић Војиновић, маг. фарм. спец. Сузана Маринковић, маг. фарм. спец. Милица Ђулафић, проф. др Ивана Тадић, наставила је рад у 2020. години, у оквиру друге фазе пројекта. На основу искуства наших колега који су учествовали у пилот пројекту, Радна група је након увида у све пристигле коментаре материјал прилагодила захтевима праксе и учинила га једноставнијим и ефикаснијим за примену. Материјал је објављен 14. новембра, на Светски дан борбе против дијабетеса. У складу са тим, акредитован је нови пакет образовања у оквиру ВШО, на ову тему.
- ✓ Радна група Фармацеутске коморе Србије за валидацију Класификације терапијских проблема (формирана јуна 2019. године) у саставу, проф. др Бранислава Миљковић, проф. др Сандра Везмар Ковачевић, доц. др Марина Одаловић, маг. фарм. спец. Ненад Миљковић, маг. фарм. спец. Јелена Стефановић Војиновић и маг. фарм. спец. Мика Симишић, завршила је своје активности у оквиру израде националног документа Класификација терапијских проблема који потенцијално представља основу за спровођење одређених напредних фармацеутских услуга, као што је услуга „Преглед употребе лекова“.
- ✓ Радна група за израду Водича Добре апотекарске праксе (формирана јуна 2019. године) у саставу: маг. фарм. спец. Татјана Шипетић, маг. фарм. спец. Сања Јовић, маг. фарм. спец. Ивана Поповић, маг. фарм. спец. Славица Ботић, маг. фарм. спец. Тијана Радојчић, маг. фарм. спец. Драгана Јоцић, проф. др Марина Одаловић и два представника Министарства здравља, др Ивана Родић и маг. фарм. Јелица Васић, израдила је документ Нацрт Водича добре апотекарске праксе, на који је спроведена јавна расправа у периоду од 23. октобра до 2. новембра 2020. године.
- ✓ Активности Радне групе за пројекат *SMART pharmacy* (формирана децембра 2019. године) у саставу: маг. фарм. спец. Татјана Шипетић, маг. фарм. спец. Николина Скорупан, маг. фарм. спец. Соња Стојиљковић, маг. фарм. спец. Милан Ракић и маг. фарм. Тамара Мирковић, одложене су због актуелне епидемиолошке ситуације за 2021. годину.
- ✓ Управни Одбор Фармацеутске коморе Србије је септембра 2020. године формирао Радну групу за израду пројекта „Значај и улога апотека у промоцији вакцинације“ са задатком да изради предлог пројекта имплементације услуге вакцинације против сезонског грипа у апотекама примарне здравствене заштите, у следећем саставу: маг. фарм. спец. Татјана Шипетић, проф. Душанка Крајновић, проф. Ивана Тадић, проф. Катарина Вучићевић, маг.фарм.спец. Јасна Анђелковић, маг.фарм.спец. Марина Недељковић и маг.фарм.спец. Соња Стојиљковић. Припремљен предлог Пројекта је усвојен на седници Скупштине Коморе 4.11.2020. године и предат Министарству здравља на даљу надлежност.
- ✓ На основу Одлуке Скупштине Фармацеутске коморе Србије од 4.11.2020. године Управни одбор Коморе је именовао Радну групу за израду предлог ближих услова за обављање апотекарске делатности, за апотекарске установе и апотеке приватна пракса,

у погледу кадра, простора, опреме, лекова и медицинских средстава. Радна група има председника и 6 (шест) чланова, и то: председник Радне групе је директор Коморе, маг.фарм.спец. Татјана Шипетић, 2 члана су из државног сектора (маг.фарм.спец. Саша Петровић; АУ Пожаревац и маг.фарм. Мирјана Манојловић, АУ Лозница), 2 члана из приватног сектора (маг.фарм. Марија Голубовић Марковић, АУ Др Макс и маг. фарм. Драгана Благојевић Илијев, АУ „Бену“), 1 члан из болничке апотеке (маг.фарм.спец. Оливера Вучићевић, КБЦ „Др Драгиша Мишовић“) и 1 члан из апотеке приватна пракса (маг.фарм. Славица Главич, Самостална апотека Миралек, Панчево). Радна група је у обавези да припремљени предлог достави на даљу надлежност Управном одбору, односно Скупштини Коморе на усвајање, након чега ће предлог бити прослеђен Министарству здравља.

ПРОЈЕКТИ КОМОРЕ И ОБЕЛЕЖАВАЊЕ ЗНАЧАЈНИХ ДАТУМА И ДАНА ЗДРАВЉА ИЗ КАЛЕНДАРА СВЕТСКЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ (СЗО)

Фармацеутска услуга: Саветовање пацијената са дијабетесом

- ✓ Фармацеутска комора Србије је јула 2019. године започела пилот пројекат за Увођење стандардизоване фармацеутске услуге у апотекама намењене пацијентима оболелим од дијабетеса. Током трајања пилот пројекта (јул 2019 - септембар 2020), стандардизовану фармацеутску услугу саветовања пацијената оболелих од дијабетеса пружили су фармацеути који су прошли адекватну обуку (успешно завршен акредитовани једнодневни национални семинар друге категорије или акредитовани on-line курс).
- ✓ Фармацеутска услуга састојала се од саветовања сваког појединачног пацијента током шест месечних посета. Пацијенти су при свакој посети добили тематски другачије савете чиме је требало да након 6 месеци боље упознају своју болест, унапреде адхеренцу према терапији и лечењу и побољшају самоконтролу болести.
- ✓ Од 325 чланова Фармацеутске коморе који су се пријавили за учешће у овом Пројекту њих 54 је успешно пружило услугу за најмање 10 пацијента. Материјал који је упућен Фармацеутској комори прегледала је и верификовала Радна група. На тај начин они су испунили све предвиђене услове да постану „Саветници за дијабетес“, док је укупно 14 апотека у којој раде два фармацеута – „Саветника за дијабетес“ стекла право на Сертификат који указује да у тој апотеци пацијенти оболели од дијабетеса могу добити саветовање кроз стандардизовану фармацеутску услугу. Услед неизвесне епидемиолошке ситуације планирану доделу картица, потврда и сертификата, која је више пута одлагана, нисмо били у могућности да организујемо, те су им исте прослеђене поштом, средином децембра 2020. године.
- ✓ Фармацеутска комора Србије је Министарству здравља проследила резултате пилот пројекта, а обављени су и први разговори на ову тему са представницима Министарства и проф. др Небојшом Лалићем, деканом Медицинског факултета у Београду.
- ✓ Стандардизовану услугу фармацеута пацијентима оболелим од дијабетеса пружило је 54 фармацеута у првој фази пројекта. Услуга је пружена за 548 пацијената.

- ✓ Међу резултатима који недвосмислено указују да фармацеути могу да дају велики допринос у побољшању здравља, контроли болести и спречавању развоја даљих компликација код пацијената који болују од дијабетеса типа I и II, као најважнији се истичу:
 1. Повећање броја пацијената који одлазе на све контроле код лекара (и фармацеута) у вези са лечењем дијабетеса за 11,65% (48,88% пацијената током прве посете, насупротив 60,53% пацијената након шесте посете фармацеута).
 2. Побољшање начина примене терапије код 16,99% пацијената (65,38% пацијената током прве посете, насупротив 80,37% пацијената након шесте посете фармацеута).
 3. Повећање броја пацијената који редовно записују или прате записе о мерењима нивоа шећера у крви за 10,09% (20,93% пацијената током прве посете, насупротив 31,02% пацијената након шесте посете фармацеута).
 4. Повећање броја пацијената који се строжије придржавају препорука о исхрани од лекара или других здравствених стручњака за 8,16% (14,02% пацијената током прве посете, насупротив 31,02% пацијената након шесте посете фармацеута).
 5. 95% пацијената било је задовољно пруженом шестомесечном услугом фармацеута.

Пројекат: Значај и улога апотека у промоцији вакцинације

- ✓ Пројекат се односи на услугу вакцинације против сезонског грипа у апотекама на примарном нивоу здравствене заштите и усмерена је на радно-активне грађане од 25 до 64. година.
- ✓ Пројекат је предложен као одговор на забрињавајуће ниску стопу вакцинације у Републици Србији у односу на препоручену стопу вакцинације од стране Светске здравствене организације, која за ризичне и старије старосне групе износи 75%. Наиме, према подацима Института за јавно здравље “Др Милан Јовановић Батут” у 2018. години вакцинисано је 238.400 особа и дистрибуирано 241.620 доза вакцине против грипа. У популацији вакцинисаних особа епидемиолошке индикације за вакцинацију постављене су код 6.1% особа, док су клиничке индикације постављене код 88.4% особа. Запослена лица у здравственим установама била су вакцинисана у обиму од 5.5%. Међу вакцинисаним особама, 66% биле су особе старије од 65 година, и 33% старости између 22 и 64 године.
- ✓ Предлог пројекта се заснива на чињеници да је апотекарска делатност на нивоу примарне здравствене заштите дефинисана кроз многобројне активности, а које између осталог обухватају промоцију здравља, превенцију болести и здравствено васпитање. Стога су фармацеути свакодневно укључени у промоцију и едукацију становништва о значају вакцинације дефинисане кроз Календар обавезне имунизације. Додатно, предлаже се да допринос фармацеута се у области имунизације обухвати и услуга вакцинације против сезонског грипа у апотекама.
- ✓ Предлог Пројекта је узео у обзир међународна искуства. Тренутно је могуће примити вакцину против сезонског вируса грипа у апотеци, у дванаест европских земаља. У седам, вакцинацију може да обезбеди фармацеут, док у три земље администрацију вакцине обављају фармацеут и други здравствени радници (лекар и/или медицинска сестра).

- ✓ Предлог услуге у овом документу дефинише две врсте компетенција фармацеута и два типа апотека који заједно одређују које нивое услуга једна апотека и фармацеути запослени у њој могу да пруже.
- ✓ Предлог Пројекта је усвојен на седници Скупштине Коморе 4.11.2020. године и прослеђен министру здравља, као и Сектору за организацију здравствене службе и Сектору за инспекцијске послове.

Пројекат: Класификација терапијских проблема

- ✓ Радна група за валидацију Класификације терапијских проблема у саставу, израдила је национални документ Класификација терапијских проблема који потенцијално представља основу за спровођење одређених напредних фармацеутских услуга, као што је услуга „Преглед употребе лекова“.
- ✓ Активности Радне групе биле су:
 - превод IX верзије класификације коју је развила Европска мрежа за фармацеутску здравствену заштиту (Pharmaceutical Care Network Europe, PCNE), валидација и процена превода са аспекта стручне усаглашености у терминима, њихове разумљивости и недвосмислености истих;
 - превод двадесет (20) случајева за валидацију Класификације терапијских проблема, Формулара за Класификацију терапијских проблема у оквиру ког је инкорпорирана IX верзија класификације терапијских проблема и Упитника за евалуацију предложене класификације;
 - припрема Упутства за валидацију;
 - одабир 27 колега из праксе, индивидуални разговор са колегама уз појашњење планираних активности у оквиру валидације предложене Класификације терапијских проблема;
 - превод прикупљених података на енглески језик и прослеђивање колегама из Европске мреже за фармацеутску здравствену заштиту;
 - статистичка обрада прикупљених података и евалуација пристиглих коментара.
- ✓ Резултати валидације указују да је предложена Класификација терапијских проблема прихватљива што је документовано високим степеном конзистентности у додељеним кодовима за главне категорије проблема, узрока и интервенција (>80%) (проблеми: 83,3%±1,85, узроци: 86,04% ±1,66, интервенције: 97,28%±3,90). Наставак пројекта, који ће се односити на имплементацију напредних фармацеутских услуга, очекује се 2021. године.
- ✓ У валидацији Класификације фармакотерапијских проблема учествовали су чланови Фармацеутске коморе (углавном специјалисти фармацеутске здравствене заштите и специјалисти клиничке фармације), и то: Аница Ранковић, Ева Кеченовић, Бојана Петровић Вокић, Бојана Зрнић Лакићевић, Даница Басарић, Дијана Рибар, Ивана Баралић, Ивана Ђорђевић, Ивана Гордић Пајевић, Ивана Костић, Ивана Зарић, Јасна Урошевић, Јована Пантелић, Милица Ђукановић, Милица Милинковић, Милица Пешић Ивановић, Милош Ђукић, Наташа Закић, Наташа Шовић, Невена Чича, Соња Стојиљковић, Стефан Лукић, Татјана Милошевић, Татјана Савковић, Татјана Шубаревић и Вера Лазић.

Дан апотекарства, 30. април

- ✓ Планиране активности поводом Дана апотекарства нису реализоване због ванредног стања и актуелне епидемиолошке ситуације.

SMART pharmacy програм у Србији

- ✓ Планиране активности у оквиру *SMART pharmacy* програма - *SMART* тренинзи на огранцима Коморе и покретање пилот пројекта „Увођења фармацеутске услуге за оболеле од астме у апотекама“, због актуелне епидемиолошке ситуације одложени су за 2021. годину.

Светски дан фармацеута, 25. септембар

- ✓ Тема Светског дана фармацеута 2020. године била је „Улога фармацеута у трансформацији глобалног здравља“ са циљем да се промовише улога фармацеута у ери трансформације глобалног здравља кроз активности које се спроводе у апотекама.
- ✓ Фармацеутска комора Србије је у оквиру обележавања Светског дана фармацеута, за све своје чланове обезбедила бесплатни пробни приступ бази информација *MedicinesComplete*, у трајању од седам дана од 21-27. септембра. У складу са интересовањем, Комора је покренула активности како би својим члановима обезбедила приступ овој бази података.
- ✓ У оквиру обележавања Светског дана фармацеута, Фармацеутска комора је промовисала 54 „Саветника за дијабетес“, колегиница и колега који су успешно завршили програм за пружање прве стандардизоване фармацеутске услуге пацијентима оболелим од дијабетеса и комплетну услугу пружили за најмање 10 пацијената.
- ✓ Поводом Светског дана фармацеута организован је конкурс на тему „ Улога фармацеута у трансформацији глобалног здравља“, за чланове Коморе. Пристигло је укупно 35 радова. За избор радова одлуком директора Коморе формирана је посебна Комисија. Изабрани радови су награђени са 10.000 РСД, и то:
 - Маг. фарм. Сања Димитријевић, АУ „Бену“, Ниш,
 - Маг. фарм. Сања Димитријевић, АУ „Ниш“, Ниш
 - Маг. фарм. Јелена Костић Влачић, Врање.

Фестивал здравља 2019. година

- ✓ Комора је 2020. године активно учествовала на јесењем Фестивалу здравља који је одржан 24-25. септембра на you tube каналу фестивала. Комора се представила:
 - Кратком презентацијом из апотеке на тему: “Које лекове не треба комбиновати са дијететским суплементима и одређеном храном“
 - Учешћем на панелу: “Значај здравствених радника и фармацеута у време пандемије COVID-19” на коме је директорка Коморе, маг. фарм. спец. Татјана Шипетић представила активности и улогу фармацеута у апотекама.

Светски дан борбе против дијабетеса, 14. новембар

- ✓ Поводом Светског дана борбе против дијабетеса, а са циљем да што већи број наших колега узме учешће у Пројекту Фармацеутске коморе Србије: Увођење фармацеутске услуге "Саветовање пацијената са дијабетесом", извршена је ревизија материјала за пружање ове услуге и материјал објављен на сајту Коморе.

ПРИСТУП БАЗИ *MedicinesComplete*

- ✓ У складу са усвојеним Програмом рада Фармацеутске коморе Србије за 2020. годину покренуте су активности са циљем да се члановима Коморе омогући приступ бази података лекова и интеракција лекова, односно неопходној стручној литератури. У оквиру обележавања Светског дана фармацеута, за све своје чланове Комора је обезбедила бесплатни пробни приступ бази информација *MedicinesComplete*, у трајању од седам дана од 21-27. септембра 2020. године. Након тога, чланови Коморе имали су могућност да попуне анкету у вези са садржајем базе и практичног значаја у свакодневно раду.
- ✓ Узимајући у обзир број приступа бази *MedicinesComplete* током пробног периода, као и анализом одговора у анкети о најактуелнијим садржајима ове базе података, а с обзиром на планирана средства, Управни одбор Коморе донео је одлуку да се прихвати понуда европске канцеларије *MedicinesComplete* о годишњој претплати за коришћење базе *MedicinesComplete*, ограничен приступ на издања БНФ и БНФ за децу, за 300 чланова и дефинисао услове за пријаву.
- ✓ Избор чланова спроведен је на основу јавног позива који је објављен на интернет презентацији Коморе, на основу следећих критеријума: редослед пријављивања, уредно измирене обавезе према Комори и учешће у досадашњим активностима и пројектима које Комора спроводи.
- ✓ Приступ бази је започео 14. децембра и активан је у наредних годину дана.

ДОДЕЛА НАГРАДЕ “СТЕВАН ШУКЉЕВИЋ”

- ✓ Награда “Стеван Шукљевић” која је установљена 2016. године у част пријатеља, сарадника и угледног магистра фармације Стевана Шукљевића, 2020. године је додељена др. сци. мед. Марији Поповић Миленковић, дипл. фарм. спец. Награда је додељена на седници Скупштине Коморе која је одржана 4.11.2020. године.
- ✓ Марија Поповић Миленковић се својим радом и залагањем истакла као изузетан фармацеут. Дипломирала је на Фармацеутском факултету у Београду 2001. године, специјализацију “Фармацеутска здравствена заштита” завршила 2007., а 2010. године докторирала на Медицинском факултету у Крагујевцу. Аутор је великог броја радова у часописима од националног и међународног значаја. Од 2000. године до данас запослена је у Апотеци Крагујевац.

МЕДИЈСКЕ АКТИВНОСТИ

- ✓ Фармацеутска комора је у току 2020. године имала значајан број саопштења, изјава, интервјуа, најава, телевизијских наступа и учешћа у радио емисијама, и то:
 - 9 телевизијских гостовања (РТС, ТВ Прва, ТВ Пинк, ТВ Курир, Студио Б)
 - 20 објава у штампаним медијима (Политика, Вечерење новости, Блиц жена, Српски телеграф, Курир, Информер, Експрес)
 - 54 објаве у електронским медијима (РТС, Радио Београд, Блиц, Еспресо, Нова.рс, Танјуг, Телеграф, Б92, Мондо, Експрес, Аска, Здрава и права, Тиме.рс, САТ ТВ)
- ✓ Теме које су највише биле заступљене су следеће:
 - Значај консултација са фармацеутом приликом куповине дијететских суплемената
 - Значај и улога фармацеута у периоду пандемије коронавирусом
 - Учешће Фармацеутске коморе Србије у Кампањи за хигијену руку – Постер за децу
 - Промоција фармацеутских услуга у апотекама
- ✓ Комора је била је покровитељ јесењег Фестивала здравља.

ГЛАСНИК КОМОРЕ – ЧАСОПИС „АПТЕКАРСКА ПРАКСА“

- ✓ У 2020-ој години укупно је објављено 2 броја гласника Коморе Апотекарска Пракса (број 126 и двоброј 127-128). С обзиром на актуелну епидемиолошку ситуацију, за период мај-децембар 2020. године издат је двоброј часописа Апотекарска пракса 127-128.
- ✓ Закључно са 31. децембром 2020. године број адреса на које се шаље часопис је 7619 и односи се на све фармацеуте који имају активан статус без обзира на уплату чланарине.
- ✓ Часопис је током целе године информисао чланство о свим активностима и раду Фармацеутске коморе Србије, њених органа и огранака, као и осталим догађајима у фармацеутској струци, код нас и у свету.

САЈТ И ФЕЈСБУК СТРАНИЦА КОМОРЕ

- ✓ Маја 2020. године завршен је редизајн сајта Фармацеутске коморе. Садржај сајта је унапређен и прилагођен потребама чланова са јасно издвојеним садржајима који су неопходни за обављање како поверених, тако и осталих послова Коморе.
- ✓ Сајт је током 2020. године редовно одржаван и објављене информације су пратиле свакодневне активности и рад органа Коморе.
- ✓ Највећи број посета сајту односи се на вести које се објављују на почетној страници и активности Коморе, информације у вези документације неопходне за упис у именик, издавање и обнављање лиценци, пријављивање промена, пакете ВШО и сл.

- ✓ Мејлинг листа Коморе броји 7293 чланова, који редовно примају информације путем циркуларног мејла.
- ✓ Број пратилаца Фејсбук странице се у односу на 2019. годину увећао за 40% и сада има близу 7000 пратилаца. Највећи број пратилаца је из Србије, као и из региона бивше Југославије. Садржај фејсбук странице у значајном броју прате и лекари и фармацеутски техничари. У току 2020. године на фејсбук страници Коморе редовно су постављане информације о свим активностима Коморе, актуелним догађајима из земље и света и разматране различите теме из области фармације.

АКРЕДИТАЦИЈА ПРОГРАМА КЕ

- ✓ Јавним позивом за акредитацију програма КЕ, који је расписан 27.12.2018. године, дефинисано је 4 термина за акредитацију у току 2020. године: 15-30. јануар, 01-15. април, 01-15. јул, 01-15. октобар.
- ✓ На акредитацију је у току 2020. године примљено укупно 115 програма КЕ које је Радна група ЗСС за акредитацију програма КЕ при Комори (проф. др Јела Милић, проф. др Зорица Басић, доц. др Анета Перић, мр сци. Јасна Ристић, мр сци. Светлана Ристић) прегледала по дефинисаној процедури и дала предлог за акредитацију програма КЕ са дефинисаним бројем бодова или предлог за одбијање програма КЕ.

ВИРТУЕЛНА ШКОЛА ОБРАЗОВАЊА

- ✓ Током 2020. године акредитована су четири (4) нова пакета образовања у складу са усвојеним Програмом рада за 2019. годину.
 1. Тема: **„Рационална употреба антибиотика у лечењу уринарних инфекција“**; Евиденциони број: Б-50/20; Одлука ЗСС 153-02-00473/2020-01 од 21.05.2020. године; Аутори: Проф. др Сандра Везмар Ковачевић, Доц. др Александра Кезић, Маг.фарм.спец. Николина Скорупан, Маг.фарм.спец. Соња Стојиљковић, Маг.фарм.спец. Татјана Милошевић; број бодова за слушаоце – 5.
 2. Тема: **"COVID-19: Смернице за фармацеуте и запослене у апотекама“**; Евиденциони број: Б-51/20; Одлука ЗСС 153-02-00473/2020-01 од 21.05.2020. године; Аутори: Едукативни материјал се заснива на доступним доказима и препорукама угледних организација као што су Светска здравствена организација, центара за контролу и превенцију болести Сједињених Америчких држава и Европе и другима, а који је објединила Међународна фармацеутска федерација – ФИП. Материјал су са енглеског језика превели Универзитет у Београду – Фармацеутски факултет и Фармацеутска комора Србије. Ауторска права припадају ФИП организацији.; број бодова за слушаоце – 5.
 3. Тема: **„Имунолошки и епидемиолошки аспекти вакцинације са освртом на превенцију грипа и пнеумококне болести“**; Евиденциони број: Б-106/20; Одлука ЗСС 153-02-01202/2020-01 од 16.11.2020. године; Аутори: Проф. др Милош Марковић, Доц. др Миољуб Ристић; број бодова за слушаоце – 5; НАПОМЕНА: Програм спонзорисале компаније: Sanofi, MSD i Pfizer.

4. Тема: „Услуга фармацеутске здравствене заштите за пацијенте са дијабетесом“; Евиденциони број: Б-107/20; Одлука ЗСС 153-02-01202/2020-01 од 16.11.2020. године; Аутори: Радна група за увођење фармацеутске услуге код оболелих од дијабетеса; број бодова за слушаоце – 5.

Табела 3. Преглед броја тестова који су полагали чланови Коморе у оквиру Виртуелне школе образовања у 2020. години:

	Назив програма	Бр. учесника
1.	Стандардизација фармацеутске услуге код пацијената са дијабетесом	1340
2.	Комуникација као основ пружања фармацеутских клиничких услуга	547
3.	Ефикасност топикалних азола у лечењу вулвовагиналних кандидијаза и улога фармацеута у локалној терапији	1576
4.	Пријава дефекта квалитета лека/медицинског средства и повлачење серије лека/медицинског средства из апотека	1086
5.	Рационална употреба антибиотика у лечењу уринарних инфекција	1075
6.	COVID-19: Смернице за фармацеуте и запослене у апотекама	1190
7.	Имунолошки и епидемиолошки аспекти вакцинације са освртом на превенцију грипа и пнеумококне болести	94
8.	Услуга фармацеутске здравствене заштите за пацијенте са дијабетесом	90
	УКУПНО	6998

Табела 4. Број учесника у оквиру ВШО, 2019-2020:

	Опис	2019	2020	%
1	Број учесника у пакетима ВШО	7319	6998	95.61

БАЗА ПОДАТАКА КОМОРЕ

- ✓ Нова база за евиденцију и праћење чланова Фармацеутске коморе Србије је успешно тестирана и имплементирана у току 2020. године. На овај начин је база усклађена са тренутним савременим технологијама и омогућава једноставнију анализу података.
- ✓ У току 2020. године континуирано је пружана стручна и техничка помоћ свим организаторима програма КЕ и обрађено је укупно 1865 извештаја о одржаним програмима КЕ.
- ✓ На основу појединачних захтева чланова који су пасивно или активно учествовали на међународним скуповима, објавили стручне радове или боравили у студијским посетама у иностранству, обрађено је укупно 30 предмета.

Председник Скупштине
Славица Милутиновић, дипл. фарм.